

JAK MOŻNA UBIEGAĆ SIĘ O ULGI W SPŁACIE PODATKÓW W GMINIE KARCZEW

I. Ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych

1. Formy ulg

Podatnicy mają prawo ubiegać się o udzielanie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych w przypadkach uzasadnionych *ważnym interesem podatnika lub ważnym interesem publicznym*.

Ulgi te, zgodnie z art. 67a Ordynacji podatkowej, mogą przybrać formę

- 1) odroczenia terminu płatności podatku,
- 2) rozłożenia zapłaty podatku na raty,
- 3) odroczenia lub rozłożenia na raty.

Udzielane ulgi mogą również polegać na umorzeniu w całości lub w części zaległości podatkowych, odsetek od za zwłokę lub opłaty prolongacyjnej.

2. Ulgi dla przedsiębiorców

Organ podatkowy podejmuje decyzje o udzieleniu ulg w spłacie zobowiązań podatkowych również w odniesieniu do podatników **prowadzących działalność gospodarczą**. W tym przypadku zarówno organ udzielający pomocy, jak i podatnik, musi mieć na uwadze nie tylko przepisy *Ordynacji Podatkowej*, ale również regulacje dotyczące *pomocy publicznej* (przepisy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej), a także przepisy wspólnotowe w tym zakresie.

W Gminie Karczew przedsiębiorca może ubiegać się o ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych:

- 1) które nie stanowią pomocy publicznej,
- 2) które stanowią pomoc *de minimis* - w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa wspólnotowego dotyczących pomocy w ramach zasady *de minimis* - rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu Wspólnotowego do pomocy *de minimis*.

Ad. 1) Ulgi, które nie stanowią pomocy publicznej

Przedsiębiorca może ubiegać się także o udzielanie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, które nie stanowią pomocy publicznej. Przepisy nie regulują, kiedy udzielanie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych nie stanowi pomocy publicznej. Można zatem wnioskować, że pomocą taką nie będzie wsparcie, które nie spełnia łącznie wszystkich kryteriów zawartych w art. 87 Traktatu Wspólnotowego. W obwieszczeniu Komisji Europejskiej o zastosowaniu zasad z zakresu pomocy państwa wobec środków dotyczących bezpośredniego opodatkowania działalności gospodarczej (Dz.Urz. WE C 384/3 z 10 grudnia 1998 r.) Komisja stwierdziła, że działania administracji podatkowej mające na celu optymalizację **dlugów nie stanowią pomocy publicznej**. Przy czym optymalizacji ściągania należności publicznych nie mogą stanowić decyzje pomniejszające dochody publiczne, a jedynie działania *zmierzące do ich wyegzekwowania, tyle że w późniejszym terminie*. Oznacza to, że w przypadku, gdy organ podatkowy udziela ulgi w formie odroczenia lub rozłożenia na raty należności na podstawie pozytywnej oceny przedsiębiorcy w zakresie możliwości regulowania zobowiązań podatkowych w dłuższym okresie, to takie decyzje nie stanowią pomocy publicznej, lecz optymalizację ściągальności podatków. Znaczenie tutaj może mieć także analiza organu podatkowego, czy konieczność udzielenia wspomnianych powyżej ulg jest konsekwencją poważnych problemów podatnika - wtedy mamy do czynienia z pomocą publiczną, czy też trudności przedsiębiorcy mają wyraźnie charakter przejściowy i są wynikiem okoliczności wyjątkowych, spowodowanych przez czynniki zewnętrzne (niezależne od przedsiębiorcy) - wtedy mamy do czynienia z optymalizacją.

Kwestia rozstrzygnięcia, czy pomoc w spłacie zobowiązań podatkowych nie ma charakteru pomocy publicznej, będzie jednak każdorazowo wymagała odniesienia się do realiów konkretnego przypadku.

Ad. 2) Ulgi, które stanowią pomoc *de minimis*

Ulg w spłacie zobowiązań podatkowych mogą być przyznawane w ramach pomocy *de minimis*, która nie podlega obowiązkowi notyfikacji KE. Pomoc *de minimis* stanowi istotną *formę wsparcia dla przedsiębiorców*. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu Wspólnotowego do pomocy *de minimis* określa, że pomoc *de minimis* to wsparcie do **wysokości 200 tys. euro**, jakie przedsiębiorca otrzymuje w ciągu trzech kolejnych lat (w sektorze transportu drogowego -

100 tys. euro). Udzielenie pomocy de minimis następuje na wniosek przedsiębiorcy, niezależnie od jego wielkości.

- 1) zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej podmiot ubiegający się o pomoc de minimis musi przedstawić wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy zaświadczenie o pomocy de minimis otrzymanej w ciągu trzech ostatnich lat poprzedzających dzień wystąpienia z wnioskiem o udzielenie pomocy. Organ podatkowy przyznając pomoc de minimis informuje przedsiębiorcę, o charakterze pomocy. Wówczas ma obowiązek zażądać informacji o udzieleniu tego rodzaju pomocy w ciągu ostatnich trzech lat.

Do wydawania **zaświadczeń** zobowiązany jest podmiot udzielający pomocy. Zasady wydawania zaświadczeń w sprawie pomocy de minimis, reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy de minimis w rolnictwie i rybołówstwie. Zaświadczenia te wydawane są z urzędu w dniu udzielenia pomocy, będącej pomocą de minimis, Pomoc udzielana jest na podstawie

- 1) decyzji - wraz z tą decyzją, w dniu jej wydania,
- 2) w formie ulgi podatkowej udzielanej na podstawie aktu normatywnego bez wymogu wydania decyzji - w terminie dwóch miesięcy od dnia udzielenia pomocy publicznej, przy czym podatnik może wystąpić o wydanie zaświadczenia przed upływem tego terminu.

Wydane **zaświadczenie** zawiera m.in. datę wydania, pieczęć podmiotu udzielającego pomocy publicznej, określenie beneficjenta pomocy, dzień udzielenia pomocy publicznej oraz jej wartość brutto w złotych i w euro.

II. Procedura ubiegania się o ulgi dla podatników

1. Kiedy ubiegać się o ulgę

Każdy podatnik ma prawo ubiegać się o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub ważnym interesem publicznym.

2. Kto udziela ulgi

Podmiotem udzielającym ulgi w Gminie na podstawie Ordynacji podatkowej jest Burmistrz - jako organ pierwszej instancji.

3. Złożenie wniosku

Podatnik, który chciałby uzyskać ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych, składa w pok. Nr 7, odpowiedni wniosek (wzory wniosków zamieszczone są na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Karczewie w zakładce **podatki** lub do pobrania w BOM).

W przypadku wniosku składanego przez podatnika *prowadzącego działalność gospodarczą*, trzeba pamiętać o bardzo istotnym wymogu, który nie występuje w przypadku, gdy wnioskodawcą jest osoba fizyczna niebędąca przedsiębiorcą. Podatnik prowadzący firmę przygotowując wniosek musi wziąć pod uwagę nie tylko przepisy Ordynacji Podatkowej, ale również przepisy regulujące zasady udzielania pomocy publicznej przedsiębiorcom. Wynika to z obowiązku respektowania zasady równej konkurencji, czyli jednej z podstawowych zasad, na których oparte jest funkcjonowanie wspólnego europejskiego rynku.

Wzór wniosku zamieszczonego jest na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Karczewie w zakładce **podatki** zawiera:

- dane identyfikacyjne - imię, nazwisko (nazwa przedsiębiorcy),
- adres siedziby przedsiębiorcy oraz NIP,
- rodzaj ulgi podatkowej (np. rozłożenie podatku na raty),
- rodzaj i wysokość zobowiązania, którego dotyczy wniosek
- uzasadnienie wniosku, w tym argumenty *potwierdzające ważny interes podatnika lub ważny interes publiczny (wraz z dokumentami potwierdzającymi argumentację)*.

„*Ważny interes podatnika*” to przede wszystkim trudności finansowe podatnika, spowodowane wypadkami losowymi i nie są rezultatem zaistnienia niezależnych od niego okoliczności, które nie pozwalają na uregulowanie należności podatkowych. Będą to również przypadki niezależne od sposobu postępowania podatnika bądź spowodowane działaniem czynników, na które podatnik nie mógł mieć wpływu.

Natomiast „interesem publicznym” jest konieczność respektowania wartości wspólnych dla całego społeczeństwa, takich jak np. sprawiedliwość, bezpieczeństwo, zaufanie obywateli do organów władzy, sprawność działania aparatu państwowego, korektę błędnych decyzji, itp.

Jak wyżej wspomniano: do ulg w spłacie zobowiązań podatkowych dla *firm* zastosowanie mają przepisy ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, w związku z tym przedsiębiorca powinien określić formę wnioskowanej pomocy publicznej oraz przedstawić wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy, w przypadku ubiegania się o pomoc:

- de minimis - wszystkie zaświadczenia o udzieleniu tej pomocy, jakie otrzymał w ciągu ostatnich trzech lat poprzedzających dzień wystąpienia z wnioskiem o udzielenie pomocy,

Trzeba pamiętać, że pomoc nie może zostać udzielona do czasu przekazania przez przedsiębiorcę wskazanych powyżej informacji lub zaświadczeń.

W przypadku wniosku o przyznanie ulg w formie odroczenia lub rozłożenia na raty podatku, zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę, trzeba pamiętać, że wniosek powinien dodatkowo zawierać propozycję uregulowania zobowiązania, tj. terminy zapłaty, ilość oraz wysokość rat, w których wnioskodawca chciałby uregulować należność.

W zależności od tego, czy wnioskodawcą jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą czy osoba prawna, Urząd wymaga dołączenia do wniosku dodatkowych dokumentów.

1. **Osoba fizyczna** składa oświadczenie o sytuacji finansowej i stanie majątkowym, (oświadczenie zamieszczono na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Karczewie w zakładce **podatki**), a także dokumenty potwierdzające argumentację podatnika w zakresie jego ważnego interesu (lub ważnego interesu publicznego) oraz potwierdzające informacje zawarte w oświadczeniu o stanie majątkowym, świadczące o sytuacji materialnej i finansowej podatnika oraz członków jego rodziny. W szczególności są to dokumenty:

- 1) dotyczące prowadzonej działalności gospodarczej,
- 2) potwierdzające fakt uzyskiwania dochodów przez członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym (np. zaświadczenie o dochodach netto z zakładu pracy, odcinek emerytury lub renty),
- 3) dotyczące comiesięcznych opłat ponoszonych w związku z utrzymaniem gospodarstwa domowego (np. czynsz, opłaty za energię elektryczną, gaz, telefon, raty kredytów),
- 4) potwierdzające własność nieruchomości.

2. **Osoby prawne** ubiegające się o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych będą musiały dołączyć do wniosku, m.in.:

- 1) sprawozdania finansowe,
- 2) ewidencje środków trwałych,
- 3) wykaz długów i wierzytelności,
- 4) inne informacje dotyczące prowadzonej działalności gospodarczej (w tym aktualny wypis z Krajowego Rejestru Sądowego, umowy kredytowe, leasingowe itd.).

Wniosek można złożyć bezpośrednio w Urzędzie lub za pośrednictwem poczty.

4. Działania Urzędu

Wniosek złożony przez przedsiębiorcę jest weryfikowany przede wszystkim pod względem jego zgodności z przepisami prawa podatkowego i regulacjami dotyczącymi pomocy publicznej. W przypadku wniosku, który nie spełnia wszystkich wymogów, organ podatkowy może wezwać wnioskodawcę do usunięcia braków w terminie siedmiu dni od daty doręczenia wezwania. Istnieje również możliwość wezwania podatnika w celu złożenia dodatkowych wyjaśnień lub dokumentów niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy. Organ podatkowy ustala stan finansowy przedsiębiorcy ubiegającego się o ulgę w oparciu o deklaracje i zeznania podatkowe, sprawozdania finansowe, a w przypadku osób fizycznych, dodatkowo w oparciu o złożone oświadczenie o stanie majątkowym.

Zgodnie z przepisami Ordynacji Podatkowej dotyczącymi terminów załatwiania spraw, organ podatkowy powinien rozpatrzyć wniosek podatnika bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu miesiąca, a jeżeli sprawa okazałaby się szczególnie skomplikowana, termin ten może zostać przedłużony do dwóch miesięcy.

Przedsiębiorca ubiegający się ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych może aktywnie uczestniczyć w każdym stadium postępowania podatkowego, w szczególności przeglądać akta sprawy oraz sporządzać z nich kopie, notatki lub odpisy, żądać uwierzytelnienia odpisów oraz kopii akt sprawy lub wydania z akt sprawy uwierzytelnionych odpisów, może też wypowiedzieć się w sprawie zebranego materiału dowodowego przed wydaniem decyzji oraz dołączyć dokumenty mające znaczenie dla sprawy.

Po przeprowadzeniu postępowania organ podatkowy wydaje decyzję w sprawie przyznania albo odmowy przyznania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. Od wydanej decyzji podatnikowi przysługuje odwołanie w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Ministerstwo Finansów o ulgach

Ministerstwo Finansów w piśmie z 30 maja 2001 r. (GN-8/KK/114/2001) uznało, że w każdym przypadku podjęcia przez organ podatkowy decyzji odraczającej lub rozkładającej na raty płatność zobowiązania, gdy decyzja skierowana jest do podatnika będącego przedsiębiorcą, działanie to powinno być zgodne z przepisami ustawy o pomocy publicznej. W podstawie prawnej decyzji pozytywnej powinien być powołany art. 48 § 2 i 2a Ordynacji Podatkowej (Obecnie są to przepisy rozdziału 7a ordynacji).

Organ podatkowy może uznać decyzję za działanie optymalizujące. Rozgraniczenia, czy **decyzja jest pomocową, czy optymalizującą**, dokonuje sam organ podejmujący decyzję w oparciu o treść opracowania dotyczącego optymalizacji. Przywołanie podstawy prawnej art. 48 § 2 i 2a w decyzji stanowiącej działanie optymalizujące nie stanowi o niezgodności decyzji z ustawą o pomocy publicznej, gdyż optymalizacja nie stanowi pomocy publicznej i w przypadku podejmowania działań optymalizujących nie stosuje się ustawy o pomocy publicznej (pismo z 30 maja 2001 r. GN- 8/KK/114/2001; Działania, które nie stanowią pomocy publicznej, opubl. Serwis Podatkowy 2002/3, s. 25). Na temat działań, które nie stanowią pomocy publicznej, Ministerstwo Finansów wypowiedziało się także w innym piśmie (z 14 maja 2001 r., GN-8/KK/97/2001: Działania, które nie stanowią pomocy publicznej, opubl. Serwis Podatkowy 2002/3, s. 24). Resort zajął stanowisko m.in. w sprawie odroczenia i przedłużenia terminu do złożenia deklaracji, których może dokonać organ podatkowy ze względu na ważny interes podatnika i na jego wnioski.

W ocenie Ministerstwa Finansów, wydając decyzję w sprawie odroczenia i przedłużenia terminu do złożenia deklaracji organy podatkowe powinny **kierować się wyłącznie nadzwyczajnymi i wyjątkowymi zdarzeniami**, które uniemożliwiają podatnikowi złożenie deklaracji w terminie. Tak więc instrument ten ma charakter incydentalny i ze względu na okoliczności jego stosowania nie jest traktowany jako pomoc publiczna. Za takim stanowiskiem przemawia również fakt, że organ podatkowy nie jest w stanie z góry ustalić, czy podatnik powinien zapłacić podatek, który wynika z niezłożonej deklaracji, gdyż możliwe to będzie dopiero po jej przedłożeniu. Przedłużenia terminu do złożenia deklaracji może również dokonać Minister Finansów w drodze rozporządzenia ze względu na ważny interes publiczny (art. 50 Ordynacji podatkowej). Ma to miejsce w wyjątkowych sytuacjach (np. klęsk żywiołowych) i podobnie jak w przypadku omówionym wcześniej należy przyjąć, że przedłużenie to nie stanowi pomocy publicznej.

Ułgi w spłacie zobowiązań podatkowych, o których mowa w art. 67a op, w przypadku wymienionym w § 1 pkt 3 lit. a, mogą być udzielane jako pomoc indywidualna albo w ramach programów pomocowych określonych w odrębnych przepisach. Program pomocowy to akt normatywny spełniający przesłanki, o których mowa w art. 1 lit. d rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.Urz. WE L 83 z 27 marca 1999 r.) - oznacza każde działanie, na podstawie którego bez dalszego wprowadzania w życie wymaganych środków można dokonać wypłat pomocy indywidualnej na rzecz przedsiębiorstw określonych w ustawie w sposób ogólny i abstrakcyjny, oraz każde działanie, na podstawie którego pomoc, która nie jest związana z

konkretnym projektem, może zostać przyznana jednemu lub kilku przedsiębiorstwom na czas nieokreślony i/lub w nieokreślonej kwocie.